

GOVERN DE LES ILLES BALEARS
CONSELLERIA DE SALUT I CONSUM

ENQUESTA DOMICILIARIA A BALEARS

ANY 2007-2008

Pla d'Addiccions i Drogodependències de les Illes Balears (PADIB)
(Resum dels resultats)

INTRODUCCIÓ

A aquest document es presenta un resum dels resultats de les substàncies de major consum: tabac, alcohol, cànnabis i cocaïna.

Així com els resultats dels indicadors de percepció de risc, disponibilitat, i les solucions que els enquestats donen a la problemàtica de les drogues.

S'adjunta un document en format Excel a on hi ha l'evolució del consum des de les diferents enquestes que s'han realitzat.

NOTA: a les prevalences del consum dels anys anteriors, no s'han inclòs les dades de l'any 2005 donat que no es fa realitzar una ampliació de la mostra a les Illes, per la qual cosa les dades no es podien comparar amb les altres enquestes realitzades.

Taula de Prevalences de consum alguna vegada en la vida, últims 12 mesos, últims 30 dies i diari de les diferents drogues. %. (any 2007)

	Alguna vegada en la vida	Últims 12 mesos	Últims 30 dies	Diari
Alcohol	91,3	68,9	58,8	15,8
Tabac	71,6	42,9	38,6	31,2
Cànnabis	31,3	10,7	7,5	1,8
Cocaïna	8,9	3,3	1,6	
Èxtasis	5,1	1,7	0,1	
Amfetamines	2,5	0,1	0,1	
Al·lucinògens	2,6	0,1	0,1	
Heroïna	1,0	0,0	0,0	
Inhalables	0,5	0,1	0,0	
Tranquil·litzants	15,0	7,3	5,0	2,3
Somnífers	6,0	2,6	2,4	1,4

Edat mitjana d'inici al consum de les diferents substàncies

SUBSTÀNCIA	TOTAL
Alcohol	16,3
Tabac	16,2
Cànnabis	17,8
Cocaïna base	20,3
Cocaïna pols	20,7
Èxtasis	19,9
Amfetamines	19,8
Al·lucinògens	21
Heroïna	18,7
Inhalables	19
Tranquil·litzants	34,3
Somnífers	38,6
Tranquil·litzants sense recepta	29
Somnífers sense recepta	21,8

CONSUM DE TABAC

L' experimentació amb el tabac està molt estesa a la població balear, un 71.6% de la mostra va referir haver-lo consumit alguna vegada a la vida, el 76,1% dels homes i el 67,9% de les dones.

Un 42,9% va consumir tabac en els darrers 12 mesos previs a l'estudi i fins un 38,6% va referir consumir-lo en els darrers 30 dies.

PREVALENÇA DEL CONSUM (anys 2001-2007)

Com es pot apreciar a aquesta taula, les prevalences en el consum han disminuït des de l'any 2001 pel que va al consum del darrer mes, passat del 45.8 % al 38.6 % de l'actualitat.

	Any 2001	Any 2003	Any 2007
Alguna vegada	81.5	70.8	71.6
Últim any	50.56	52.2	42.9
Últims 30 dies	45.8	47.2	38.6

Tot i això, el tabac fa ser la substància amb prevalences de consum diari més elevades a la mostra estudiada, 31,2% va fumar de forma diària.

En relació a l'edat i el gènere, les prevalences de consum es mostren similars en homes i dones més joves (15-35 anys) i amb importants diferències inter gènere en la població de més edat.

La edat mitjana del inici del consum va ser de 16,1 anys (DE 3,7) essent en homes de 15,4 anys (DE 2,8) i en dones 16,8 anys (DE 4,3). És la substància que presenta l'edat mitjana del inici de consum més baixa en la mostra estudiada. La majoria, tant pels homes (89%) com en dones (81.3%) es va iniciar abans dels 20 anys i la pràctica totalitat abans dels 25, posteriorment a aquesta edat és extraordinària qualque inici del consum.

CONTINUÏTAT EN EL CONSUM DE TABAC

La continuïtat en el consum de tabac en la població ha estat elevada. Més de la meitat (54,3%) dels que han provat el tabac el faran consumir en els 30 dies previs a l'enquesta. I el 80,8% d'aquests darrers mantenen un consum diari. El 49,8% dels homes i el 38,2% de les dones que experimentaren amb el tabac fumaven de forma diària

Taula : Continuïtat en el consum de tabac

Consum últims 12 mesos/consumo alguna vegada	59,9
Consum últims 30 dies/consumo últims 12 mesos	91,9
Consum diari/consum últims 30 dies	80,8
Consum últims 30 dies/consumo alguna vegada	54,3
Consum diari/consumo alguna vegada	43,9

CONSUM D'ALCOHOL

L'alcohol va ser la substància psicoactiva més consumida per la població balear, en les freqüències de consum alguna vegada a la vida (91.3%), als darrers 12 mesos (68,9%) i últims 30 dies (58,8%). En el consum diari es va situar darrera el tabac, amb una prevalença del 15,9%.

Prevalença del consum d'alcohol

	Any 2001	Any 2003	Any 2007
Alguna vegada	93.1	94.1	91.3
Últim any	75.7	79.2	68.9
Últims 30 dies	61.2	62.3	58.8

En els homes es varen observar les prevalences de consum més elevades i presentaren diferències amb les dones en totes les freqüències de consum investigada, excepte en l'experimentació (alguna vegada a la vida) , que varen ser iguals.

En relació a l' edat s' observen diferències en el consum diari que és més prevalent en els 35 anys o més.

L' experimentació amb l' alcohol va ser primerenca i juntament amb el tabac va presentar les edats de inici més baixes, l' edat mitjana del inici per l'alcohol va ser de 16,2 anys (DE 4,3), en els homes l'edat del primer consum -15,1 anys (DE 3)- va ser menor que en les dones 17,2 anys (DE 5).

El 85,2% de la població que ha experimentat amb l'alcohol es va iniciar abans dels 20 anys el 94% dels homes i el 78% de les dones i la pràctica totalitat (el 96%) el va provar abans dels 25 anys.

CONTINUÏTAT EN EL CONSUM D'ALCOHOL

La continuïtat en el consum d'alcohol va ser molt elevada en la població. El 75,5% dels que havien experimentat amb l'alcohol, va referir consum en els darrers 12 mesos previs a l'enquesta, i el 64,4% dels que experimentaren, varen referir consum actual (als darrers 30 dies previs). El 85,3 % dels qui havien consumit alcohol en els darrers 12 mesos, havien consumit als darrers 30 dies en qualche freqüència. La continuïtat de consum a diari també va ser elevada, el 34,4% dels homes i el 19% de les dones que consumiren als darrers 30 dies, ha varen fer a diari. Dels consumidors a diari, 1 de cada 10 va presentar un patró de bevedor abusiu.

Taula : Continuïtat en el consum d' alcohol. (%)

	TOTALS	HOMES	DONES
Consum últims 12 mesos/consum alguna vegada	75,5	80,6	71,3
Consum últims 30 dies/consum últims 12 mesos	85,3	90,6	80,2
Consum diari/consum últims 30 dies	27	34,4	19
Consum últims 30 dies/consum alguna vegada	64,4	73,1	57,2
Bevedor de risc/consum alguna vegada	2,4	2,8	2
Bevedor de risc/consum últims 30 dies	3,7	3,9	3,4
Bevedor de risc/consum diari	10,2	9,3	12

COMPORTAMENTS DE RISC ASSOCIATS AL CONSUM D' ALCOHOL

A aquest apartat es varen estudiar les prevalences de intoxicació etílica en els darrers 12 mesos i els episodis d'ingesta de 5 o més copes o tassons de qualsevol beguda alcohòlica en la mateixa "ocasió" en els darrers 30 dies previs a l'enquesta.

El 11% dels que varen fer l'enquesta, va referir haver -se engatat en qualche ocasió en els darrers 12 mesos. El 14,4% dels homes i el 7,8% de les dones. El 8,2% dels menors de 18 anys varen referir haver-se engatat en qualche ocasió en els darrers dotze mesos. Els més joves, tant homes com dones, referiren intoxicacions etíliques en major proporció que els majors: les gateres es varen concentrar entre els 15 y los 44 anys.

La ingesta de 5 o més copes o tassons en la mateixa ocasió, entenent per ocasió el prendre varies copes seguides en un termini d'un parell d'hores, en els darreres 30 dies previs a l'enquesta, va ser referida per 1 de cada 10 entrevistats.

Aquesta conducta de risc de consumir de forma intensiva en un curt període de temps, la varen presentar en una major proporció els homes (14,1%) que les dones (5,8%), las diferències es varen observar entre homes i dones majors de 34 anys.

BEVEDOR DE RISC

Seguint els criteris adoptats per l'Observatori Espanyol de Drogues, es va considerar "bevedor de risc" aquells que consumeix una mitja diària de més de 50cc d'alcohol en els homes i més de 30cc en les dones. En el present estudi se obté de la informació referida al consum en els últims 30 dies, valorant el consum en laborables i en caps de setmana. Aplicant els criteris de 10 ml. ó c.c. d'alcohol per a la unitat de cervesa, 12 pel vi, 12,6 pels aperitius, 20 per a la unitat de combinats, licors forts i 11,25 per a licors fruitats.

El 2,1% de la mostra estudiada va presentar un patró de consum de risc en el consum d'alcohol. El varen presentar el 2.6% dels homes i els 1.8% de dones.

Los bevedors de riscos varen presentar una mitja d'edat de 45 anys (DE 13,4). El seu nivell d'estudi més freqüent eren el "Estudis Secundaris" amb el 70% va i el 30% restant referiren estudis primaris o sense estudis.

El 30% estaven casats, el 35% fadrins, divorciats 25% i la resta entre viudo i altres situacions. La majoria dels bevedors de risc treballava en el moment actual (75%). El 70% dels que presentaren el patró de bevedors de risc percebia la seva salut com a bona o molt bona i un 30% la percep com a regular.

CONSUM DE CÀNNABIS

La prevalença del consum pel cànnabis continua essent la droga il·legal més consumida. El 31,3% va afirmar haver-la provada en alguna vegada.

En l'últim any la prevalença va ser de 10,7%, un 7,5% en el darrer mes, i el consum de tots els dies va ser del 1,8%.

	Any 2001	Any 2003	Any 2007
Alguna vegada	39.6	30.8	31.3
Últim any	18.1	14	10.7
Últims 30 dies	13.1	11	7.5

L'edat del inici va ser de 17,8 anys. L'edat del inici va ser més primerenca com més jove era l'edat de l'entrevistat. L'edat del inici en els homes va ser de 17,2 enfront de la dona que va ser de 18,7. Per grups d'edat, l'edat del inici menor va ser de la de 15 a 24 anys, amb 15,4

CONTINUÏTAT EN EL CONSUM DE CÀNNABIS

La continuïtat en el consum de cànnabis va ser molt elevada en la població, donat que un 70,7% dels qui han experimentat amb el cànnabis al darrer any, va referir consumir a l'actualitat. La continuïtat en el consum diari va ser alta, destacant que el 24,3% dels qui consumeixen en el mes previ a l'enquesta ho fan de forma diària. La continuïtat dels que han experimentat alguna vegada a la vida i consumiren en el darrer mes va ser del 24,1%.

Taula : CONTINUÏTAT EN EL CONSUM		%
Consum cànnabis 12 mesos/consum cànnabis alguna vegada		34,1%
Consum cànnabis últim mes/consum cànnabis 12 mesos		70,7%
Consum cànnabis tots els dies/consum cànnabis últim mes		24,3%
Consum cànnabis últim mes/consum cànnabis alguna vegada		24,1%

CONSUM DE COCAÏNA

La cocaïna va ser la segona substància psicoactiva de comerç il·legal més consumida a les Illes Balears, darrera el cànnabis. També és el psicoestimulant que té un consum més estès en la població.

Un 8,9% de la mostra estudiada va experimentar amb la cocaïna alguna vegada en la vida, el 3,3% la va consumir en els últims 12 mesos i el 1,6% va referir haver-la consumida en els darrers 30 dies previs a l'enquesta.

	Any 2001	Any 2003	Any 2007
Alguna vegada	10.3	7.4	8.9
Últim any	4.2	2.3	3.3
Últims 30 dies	1.1	0.9	1.6

S'han analitzat les prevalences de les diferents freqüències de consum (alguna vegada, últims 12 mesos, darrers 30 dies) de cocaïna considerada en general i considerada segons el tipus de presentació (cocaïna en pols i cocaïna base). Les prevalences varen ser més elevades en totes les freqüències investigades per el consum de cocaïna en pols (generalment esnifada) que per la cocaïna base (crack) que tan sols varen referir haver-la provada l'1,3% dels entrevistats, enfront del 8,9% que havia experimentat amb cocaïna en pols. Les prevalences per el consum als últims 12 mesos també varen mostrar diferències (3,3% per a la cocaïna en pols i 0,1% per a la cocaïna base).

Experimentaren amb cocaïna en major proporció els homes que les dones, el 12,7% dels homes l'havien provat enfront del 5,8% de les dones. També en el consum recent (últims 12 mesos) varen presentar prevalences més elevades els homes (H 5,6% i D 1,4%)

I el seu consum es va concentrar en els grups etaris més joves tant alguna vegada a la vida (el 12,6% de menors de 35 anys l'havien consumida alguna vegada enfront del 6,5% dels de 35 anys o més) com en el recent (darrers 30 dies) .

CONTINUÏTAT EN EL CONSUM DE COCAÏNA

De les persones que experimentaren amb la cocaïna, més d'un terç (37,3%) va referir consum recent i el 48,4% d'aquestes, varen consumir en el darrer mes. El 18% de les persones que experimentaren amb cocaïna presentaren consum a l' actualitat (últims 30 dies) el 22% dels homes i el 10% de les dones.

Taula: Continuïtat en el consum de cocaïna. Percentatge.

	<i>TOTAL</i>	<i>HOME</i>	<i>DONA</i>
Consum últims 12 mesos/consum alguna vegada	37,3	44,4	24,1
Consum últims 30 dies/consumo últims 12 mesos	48,4	50	42,9
Consum diari/consum últims 30 dies			
Consum últims 30 dies/consum alguna vegada	18,1	22,2	10,3

PERCEPCIÓ DE RISC

Per a mantenir el criteri d'agrupació que es fa a nivell nacional, s'han agrupat en una sola les corresponents categories de "Bastants i molts problemes".

El consum d'heroïna, cocaïna, i èxtasi varen ser considerades les substàncies que més problemes podrien produir.

El consum de 5/6 copes diaris era la que menys problemes produïa. Destaca el consum de 5 o 6 canyes dia, en el que el 92,2% dels entrevistats consideren que podria produir molts problemes

Taula: Proporció de persones que perceben problemes davant el consum de diferents drogues

"Bastants i molts problemes"	%
Consum tabac diari	87,8
Consum 5/6 copes diaris	54,8
Consum 5 o 6 canyes dia	92,2
Consum cànnabis alguna vegada	69,7
Consum cànnabis habitualment	82,3
Consum tranquil·litzants alguna vegada	60,7
Consum tranquil·litzants habitualment	77,1
Consum èxtasis alguna vegada	93,5
Consum èxtasis habitualment	94,9
Consum cocaïna alguna vegada	93,5
Consum cocaïna habitualment	96,4
Consum heroïna alguna vegada	95,3
Consum heroïna habitualment	96,8

Si se analitza la percepció de risc per sexe i grups d'edat, en general la dona considerar que el consum de totes les substàncies produeixen més problemes excepte en el consum de tranquil·litzants.

DISPONIBILITAT PERCEBUDA DE LES SUBSTÀNCIES

Les substàncies il·legals percebudes com a més accessibles per a la població de les Illes Balears continua sent el cànnabis amb un 46,9% i la cocaïna que va ser considerada la segona substància amb una "més fàcil" accessibilitat; el 37,9% de la població espanyola va considerar "molt fàcil o relativament fàcil" aconseguir l' esmentada substància en el termini de 24 hores.

En tots els grups d'edat també varen considerar el cànnabis i la cocaïna com a substàncies de més fàcil accessibilitat. Els homes consideraren més fàcil aconseguir totes les substàncies que les dones.

Taula: Disponibilitat de substàncies	%
Cànnabis	46,9
Heroïna	29,2
Cocaïna	37,9
LSD	32,1
Èxtasis	35,7

IMPORTÀNCIA ATRIBUÏDA A LES DROGUES IL·LEGALS

Preguntada la població sobre la importància que donen a les drogues il·legals en el lloc a on viuen, s'observa que la proporció de persones que varen considerar les drogues il·legals un problema "Molt important" va ser del 56.6%

Taula: Importància que donen a les drogues en el lloc a on viuen	%
Res important	11,2
Important	40,6
Molt important	48,2

Les dones amb un 50,7% i els grups d'edat de 55-64 anys (53,0%) i 25 a 34 (47,3%) varen ser els que més important consideraren aquest problema de les drogues en el lloc a on viuen.

FREQÜÈNCIA DAVANT DIFERENTS SITUACIONS

Si analitzem la freqüència amb la qual la població es va trobar davant diferents situacions relacionades amb les drogues, observem que el "més freqüent" va ser trobar-se "persones injectant-se" (8.2%), "persones drogades" (7.8%) i "venedors que ofereixen droga" (7.7%)

Taula 18.1 Freqüència davant diferents situacions	%
freqüència de xeringues	6,4
freqüència de persones injectant-se	8,2
freqüència persones inhalant	4,4
freqüència persones drogades	7,8
freqüència de venedors	7,7
freqüència persones esnifant	6,9

Les dones es varen trobar amb més freqüència situacions de “xeringues”, “persones injectant-se”, “persones drogades”. Per a grups d'edat, els grups de 15-34 es varen trobar amb més freqüència totes aquestes situacions.

OPINIÓ SOBRE LES ACTUACIONS PER A RESOLDRE EL PROBLEMA DE LES DROGUES IL·LEGALS

Pel que va a les accions proposades per a resoldre el problema de les drogues, les 5 més “importantes” pels entrevistats varen ser:

- La “Educació sobre les drogues a l'escola” (89,5%).
- Control policial i d'aduanes” (85,7%).
- El “tractament voluntari als consumidors” (81,1%).
- Les “Campanyes publicitàries sobre el risc de les drogues” (81,1%).
- Les “Lleis estrictes contra les drogues” (79,9%).

Taula: Valoració de les accions per a resoldre el problema de les drogues (%)

“Molt importants”	%
Campanyes publicitàries explicant el risc de les drogues	81,1
Educació sobre drogues a les escoles	89,5
Tractament voluntari a consumidors per a deixar les drogues	81,1
Tractament obligatori a consumidors per a deixar les drogues	58,0
Administració mèdica de metadona a consumidors d' heroïna	70,3
Administració mèdica d' heroïna a consumidors que han fracassat en altres tractaments	57,0
Control policial i de les aduanes	85,7
Lleis estrictes contra les drogues	79,9
Legalització del hatxís i marihuana	23,8
Legalització de totes les drogues	12,2

Les dones valoraren més les diferents actuacions que els homes, excepte per a la “legalització de les drogues”, per a la “legalització del hatxis i marihuana” i “administració mèdica d'heroïna”.

Per a grups d'edat, en general, els grups de 45 a 64 anys varen donar més importància a les accions, excepte per a la “legalització del hatxis i totes les drogues” que va ser més valorada pels joves de 15 a 34 anys.